
Història del dret espanyol

PID_00248114

Max Turull Rubinat (coordinador)
Eduardo Cebreiros Álvarez
Mònica González Fernández
Oriol Oleart Piquet

Material docent de la UOC

Max Turull Rubinat

Professor titular d'Història del dret espanyol a la Universitat de Barcelona.

Eduardo Cebreiros Álvarez

Professor titular d'Història del dret espanyol a la Universidade da Coruña.

Mònica González Fernández

Professora ajudant d'Història del dret espanyol a la Universitat de Barcelona.

Oriol Oleart Piquet

Professor titular d'Història del dret espanyol a la Universitat de Barcelona.

La revisió d'aquest material docent ha estat coordinada pel professor: Manuel Vial (2017)

Tercera edició: setembre 2017

© Eduardo Cebreiros Álvarez, Mònica González Fernández, Oriol Oleart Piquet, Max Turull Rubinat

Tots els drets reservats

© d'aquesta edició, FUOC, 2017

Av. Tibidabo, 39-43, 08035 Barcelona

Disseny: Manel Andreu

Realització editorial: Oberta UOC Publishing, SL

Dipòsit legal: B-21.238-2017

Cap part d'aquesta publicació, incloent-hi el disseny general i la coberta, no pot ser copiada, reproduïda, emmagatzemada o transmesa de cap manera ni per cap mitjà, tant si és elèctric com químic, mecànic, òptic, de gravació, de fotocòpia o per altres mètodes, sense l'autorització prèvia per escrit dels titulars del copyright.

Introducció

Els mòduls que el lector té a les mans han estat confeccionats per tal d'aconseguir que l'estudiant de l'assignatura *Història del dret espanyol* es faci una idea de conjunt –vertebrada i coherent– de la trajectòria històrica de la creació del dret a la península Ibèrica des de l'època romana fins al segle XX. L'objectiu dels mòduls no és, però, traslladar a l'estudiant una història del dret estàtica, ni com un encadenament d'èpoques històriques cadascuna de les quals amb el seu magatzem de dades històriques i jurídiques. No és, per tant, una suma d'informació allò que volem transmetre a l'estudiant.

L'objectiu dels materials és fer veure que hi ha un fil argumental en la història del dret dels pobles peninsulars que avui formen part de l'Estat espanyol. Les periodificacions històriques són convencions que hem establert els historiadors amb finalitats operatives, per tal de facilitar la formació i la transmissió dels coneixements històrics. Per aquesta raó, per exemple, els mòduls que teniu a les mans estan dividits en quatre parts. No obstant això, és cert que al llarg de la història han tingut lloc esdeveniments que, de manera més o menys perllongada al llarg del temps, han estat una fita i, en certa mesura, han marcat un canvi d'inflexió en les societats humanes. Però en realitat la història, i, doncs, la història del dret, no està fragmentada en períodes desconnectats entre si, sinó tot el contrari.

Aquesta idea de continuïtat històrica està intrínsecament vinculada al convenciment que hi ha un fil argumental que explica la història del dret. Això no s'ha de confondre amb el fet que tota la història del dret dels pobles peninsulars tingui una direcció predeterminedada i finalista. El futur de les societats humanes no està mai predeterminedat per la història, ja que els homes som lliures i som els que amb les nostres voluntats fem el present i preparem l'esdevenidor. Fora, doncs, de lectures i d'interpretacions finalistes, que entendrien la història del dret dels pobles peninsulars com una successió de fets que haurien de conduir necessàriament a la formació d'un dret espanyol, creiem, per contra, que existeix una argumentació i una explicació històrica per a la formació i l'evolució dels drets peninsulars des del seu origen fins l'actualitat. Serà fàcil adonar-se –entre d'altres coses perquè així ho explicitem en les introduccions a cada part– que partim de la idea que els drets peninsulars són el resultat del desenvolupament autònom en cada territori de l'herència jurídica romana.

En el cos o discurs principal o central dels mòduls, preval, doncs, l'argumentació historicojurídica, la qual, com és natural, no identifiquem amb un discurs metafísic ni genèric, sinó que se sustenta en la informació historicojurídica procedent de les fonts. Per a facilitar la comprensió de la matèria i per a facilitar l'entrada de l'estudiant a l'argument de la història en la qual es veurà aviat submergit, hem incorporat en aquests mòduls un seguit de mate-

rial informatiu, diguem-ne colateral. Aquesta informació lateral no està pensada per desviar l'atenció de la lectura i l'estudi del discurs central, sinó per facilitar-ne la comprensió fent avinent dades i notícies que caldria cercar en obres externes als mòduls.

Finalment, convé recordar que aquests mòduls són el resultat de l'adaptació de l'obra d'Aquilino Iglesia Ferreirós, catedràtic d'Història del dret espanyol a la Universitat de Barcelona, *La creación del derecho. Una historia de la formación de un derecho estatal español* i de l'antologia de textos *La creación del derecho. Antología de textos*. Recomanem la consulta d'aquestes dues obres a qui vulgui ampliar o matisar la matèria exposada en aquests mòduls de manera breu i sintètica. Els errors que aquesta adaptació pogués contenir serien responsabilitat dels adaptadors i no de l'autor de l'obra principal.

Continguts

Mòdul didàctic 1

El dret a l'edat antiga i medieval

Eduardo Cebreiros Álvarez

1. El dret romà a la península ibèrica
2. El dret visigot com a continuïtat
3. El dret medieval a la península Ibèrica

Mòdul didàctic 2

La creació del dret davant l'aparició de l'estat modern. De la formació de l'estat als decrets de Nova Planta

Max Turull Rubinat, Oriol Oleart Piquet i Mònica González Fernández

1. El naixement de l'estat i de la noció de sobirania
2. Les compilacions: el coneixement del dret del passat
3. Els decrets de Nova Planta i la *Novísima Recopilación*
4. La *Novísima Recopilación* i el nou dret comú d'Espanya

Mòdul didàctic 3

La creació del dret a l'estat nacional. Constitucionalisme i codificació

Max Turull Rubinat, Oriol Oleart Piquet i Mònica González Fernández

1. L'estat nacional
2. Les constitucions espanyoles des del 1812 al 1931
3. La codificació

